

(इंग्रजीत टंकलिखित न्यायनिर्णयाचा मराठी अनुवाद)

(१९९६) ३ एस. सी. आर. २०३

एम/एस. अवतार सिंग अँड कंपनी. प्रायव्हेट लिमिटेड.

विरुद्ध

एम/एस. एस. एस. उद्योग आणि इतर

११ मार्च १९९६.

[न्यायमूर्ती के. रामास्वामी आणि न्यायमूर्ती जी. बी. पटनायक]

दावा - चित्रपट वितरणाच्या करारासाठी दावा हस्तांतरण याचिका - अपीलकर्त्याशी उत्तरवादी केलेला उत्तरवर्ती करार - कराराच्या संदर्भात दावा - करार रद्द केल्याचा आरोप करणारा आणि स्थगितीची मागणी करणारा मुंबई दिवाणी न्यायालयात पहिला दावा - मद्रास उच्च न्यायालयात दुसरा खटला-नंतरच्या करारांतर्गत अधिकार घोषित करण्याची मागणी करणारा दुसरा दावा - या न्यायालयात प्रलंबित असलेल्या द्वि सदस्यीय न्यायाधीशांचे खंडपीठाने दिलेल्या आदेशाला पुष्टी दिली - मद्रास उच्च न्यायालयाने दिलेल्या मनाई आदेशानंतर मुंबई उच्च न्यायालयाच्या मूळ बाजूने उत्तरवादीने केलेला तिसरा खटला - मनाईहुकूम आदेशाला अनुसरून मुंबई उच्च न्यायालयासमोर प्रलंबित असलेली मुंबई उच्च न्यायालयाची अवमान कार्यवाही - मुंबई दावा मद्रास कडे हस्तांतरित करण्याऐवजी मद्रास उच्च न्यायालयाच्या मूळ न्याय अधिकारिताकडे दावा निकाली लागेपर्यंत मुंबई न्यायालयातील कार्यवाही स्थगित ठेवली. उच्च न्यायालयासमोर प्रलंबित असलेला अवमान कार्यवाही कायदानुसार हाताळण्यात यावे - मद्रास उच्च न्यायालयाला खटल्याचा त्वरीत निपटारा करण्याचे निर्देश - यथास्थिती निर्देशानुसार एस. एल. पी च्या पप्रलंबित विल्लेवाट लावणे त्यानंतरच्या करारानुसार याचिकाकर्त्याचे अधिकारपुरते मर्यादित आहे.

दिवाणी मूळ अधिकारक्षेत्र : १९९५ ची हस्तांतरण याचिका (सी) क्रमांक ६५८.

(भारतीय राज्यघटनेच्या अनुच्छेद १३९ ए (१)(२) अंतर्गत.)

याचिकाकर्त्यासाठी डी. ए. दवे, विजय कुमार, सुश्री संगीता कुमार.

उत्तरवादीसाठी एफ. एस. नरीमन, एम. करंजावाला, गौरव बॅनर्जी, एम. एल. रणजीत, सुश्री रुबी आहुजा आणि आर. एन. करंजावाला.

अशोक एम. सारोगी आणि सुश्री एस. उषा रेड्डी, उत्तरवादी क्र. ३.

'इम्प्लीडिंग पार्टी' साठी भीमराव नाईक आणि रेवती राघवन.

न्यायालयाचा पुढील आदेश देण्यात आला:

आम्ही दोन्ही बाजूंच्या विद्वान वकिलांचे म्हणणे ऐकले

या प्रकरणात, सर्वमान्य आहे की, २८ फेब्रुवारी १९८५ रोजी मेसर्स एस. एस. एंटरप्रायझेस या भागीदारी संस्थेने आर. वेंकटरमण यांच्यासोबत 'आग का दरिया' या चित्रपटाच्या वितरणासाठी करार केला होता. त्यानंतर असे दिसते की दिनांक ७.१०.१९९३ रोजी याचिकाकर्ता मेसर्स अवतार सिंग अँड कंपनी प्राइवेट लिमिटेड च्या बाजूने याच चित्रपटाच्या सांधार्बत करार झाला होता. या चित्रपटाच्या वितरणाच्या संदर्भात तीन दावे प्रलंबित आहेत. पहिला खटला आर. वेंकटरमण यांनी मुंबई येथील नगर दिवाणी न्यायालयात दाखल केला होता, ज्यामध्ये त्यांनी असा दावा केला आहे की २८ जानेवारी १९८५ चा करार रद्द करण्यात आला होता आणि मेसर्स एस. एस. एंटरप्रायजेस विरुद्ध मनाई आदेशाची मागणी केली आहे.. दुसरा दावा, म्हणजे, दावा क्र. ११३६/९५ मद्रास उच्च न्यायालयाच्या मूळ न्याय अधिकारिता याचिकाकर्त्याने नंतरच्या करारा अंतर्गत त्याचे अधिकार जाहीर करण्यासाठी आणि अंतरीमकालीन मनाई आदेशासाठी, जो मंजूर करण्यात आला होता. त्या अंतरीम आदेशाला एकल न्यायाधीशांनी पुष्टी दिली होती आणि या न्यायालयात प्रलंबबीत असलेल्या एस. एल. पी (सी) क्रमांक २७६९५-९६/९५ चा विषय असलेल्या अपिलावर द्वि सदस्यीय न्यायाधीशांचे खंडपीठाने तो कायम ठेवला होता. त्यामुळे, आम्हाला त्या वतीने देण्यात आलेल्या मनाई आदेशाच्या अचूकतेकडे किंवा इतर गोष्टींमध्ये जाण्याची गरज नाही. तिसरा दावा उत्तरवादी मेसर्स एस. एस. एंटरप्रायझेसने,

म्हणजे मद्रास उच्च न्यायालयाच्या विद्वान एकल न्यायाधीशांनी दिलेल्या मनाई आदेशाच्या आदेशानंतर मुंबई उच्च न्यायालयाच्या मूळ न्याय अधिकारित्यात खटला क्रमांक ३७९३/९५ दाखल केला होता. उत्तरवादीकडे त्या खटल्यात एक अंतरिम मनाई आदेश होता. विद्वान एकल न्यायाधीशांनी दिलेल्या मनाई आदेशानुसार अवमान कार्यवाही प्रलंबित असल्याची माहिती आम्हाला देण्यात आली आहे. या संदर्भातही, आम्हाला त्या वादात जाण्याची गरज नाही आणि पक्षांना त्या अवमान कार्यवाहीत विद्वान एकल न्यायाधीशांद्वारे प्रकरण निकाली काढण्याचे स्वातंत्र्य आहे.

एकच प्रश्न आहे: मुंबई उच्च न्यायालयात प्रलंबित असलेला दावा मद्रास उच्च न्यायालयाच्या मूळ न्याय अधिकारित्यात १९९५ च्या दावा क्रमांक ११३६ सोबत चालवला जाणे आवश्यक आहे का, जो सर्वसमावेशक दावा आहे आणि काळाच्या दृष्टीने पहिला आहे? जो एक पूर्वनियोजित खटला आहे आणि अशा परिस्थितीत, आम्हाला वाटते की मुंबई उच्च न्यायालयाचा दावा मद्रास उच्च न्यायालयाकडे हस्तांतरित करण्याऐवजी मद्रास उच्च न्यायालयाच्या मूळ न्याय अधिकारित्यात खटल्याचा निपटारा होईपर्यंत मुंबई खटल्यातील पुढील कार्यवाहीला स्थगिती दिली पाहिजे. या आदेशाचा मुंबई उच्च न्यायालयाच्या एकल न्यायाधीशांसमोर प्रलंबित असलेल्या अवमान कार्यवाहीच्या निकालावर कोणताही परिणाम होणार नाही, जी कायदानुसार हाताळली जाईल.

मद्रास उच्च न्यायालयाच्या विद्वान एकल न्यायाधीशांना विनंती आहे की आदेशाची प्रत मिळाल्याच्या तारखेपासून ६ महिन्यांच्या आत खटला शक्य तितक्या लवकर निकाली काढावा. या चित्रपटाची दोन प्रिंट वितरणासाठी आधीच सिंगापूरला पाठवण्यात आली आहेत, ही मान्य केलेली स्थिती आहे. मेसर्स एस. एस. इंटरप्रिसेस कडून असे लक्षात आले आहे की पुढील प्रिंट इतर परदेशी अधिकारक्षेत्रात पाठवल्या जाण्याची शक्यता आहे. वादातील पक्षकारां करीत उपस्थित असलेले विद्वान वकील श्री नाईक म्हणतात की कोणताही यथास्थिती आदेश मंजूर झाल्यास त्यांच्या अधिकारांवर परिणाम होईल. वरील एस. एल. पी. चा निपटारा प्रलंबित असलेली यथास्थिती ७ ऑक्टोबर १९९३ च्या करारानुसार याचिकाकर्त्याला असलेल्या हक्कांपुरती मर्यादित असणे योग्य ठरेल. एकल न्यायाधीशांनी पारित केलेल्या आणि एस. एल. पी. (सी) क्र. २७६९५-९६/९५ च्या विषयातील मद्रास उच्च न्यायालयाच्या द्वि सदस्यीय न्यायाधीशांचे खंडपीठाने पुष्टी केलेल्या

मनाई आदेशाविरूद्ध प्रलंबित एस. एल. पी. मध्ये खटल्यात शामिल होण्याचा जर श्री नाईक यांना काही अधिकार असेल तर ते श्री नाईक यांच्या ग्राहक साठी खुले असेल. श्री. नाईक यांचे ग्राहक आणि मेसर्सचे एस. एस. एंटरप्रायजेस ग्राहक यांच्यातील वादात आपण जाण्याची गरज नाही. प्रलंबित एस. एल. पी. (सी) क्र. २७६९५-९६/९५ मध्ये पक्षकार म्हणून सहभागासाठी अर्ज करणे त्यांच्यासाठी खुले असेल. या प्रकरणात पारित केलेल्या अंतरिम आदेशात या आदेशाद्वारे बदल करण्यात आला आहे.

त्यानुसार हस्तांतरण याचिका निकाली काढली.

टी. एन. ए

याचिका निकाली काढली.

अस्वीकरण

"या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील या अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याच्या / तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकरिता वापर करता येणार नाही. तसेच, इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरीता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबजावणीकरिता वैध मानला जाईल."